

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Internacionalizace, spolupráce, inovace, reflexe a evaluace v přípravě budoucích učitelů

CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_068/0015764

Sylabus předmětu

Didaktika biologie 1 (ZŠ)

CBG/DB1ZS

Autor sylabu

Mgr. Petra Vágnerová

Záznam úprav sylabu předmětu DB1ZS

Pracoviště / Zkratka:	CBG / DB1ZS
Název dlouhý:	Didaktika biologie 1 (ZŠ)
Akreditováno / Kredity:	Ano, 1 kred.
Rozsah hodin:	Přednáška 1 [HOD/TYD]
Akademický rok:	2021/2022
Způsob zakončení:	Zápočet
Vyučovaný semestr:	Zimní
Profilující předmět:	Ne

Cíle předmětu (anotace)

Pochopit předmět didaktiky přírodopisu a biologie a jeho aplikaci do procesuální stránky vyučování. Cílem předmětu je seznámit studenty s didaktikou biologie jako vědním oborem a s její historií. Součástí je také vymezení základních pojmů a oblastí zájmu tohoto oboru, jako je přírodopisné kurikulum, didaktická transformace a její postupy, metody a formy výuky.

Požadavky na studenta

Zvládnutí didaktického testu.

Obsah

1. Didaktika přírodopisu jako vědní obor a její zařazení do systému věd, předmět zkoumání tohoto oboru, úkoly, jeho význam a funkce v učitelském vzdělávání. Předmět a metody vědeckého zkoumání této předmětové didaktiky.
2. Dějiny přírodopisného vyučování a didaktiky přírodopisu u nás, srovnávací analýza vybraných typů přírodopisného vyučování.
3. Postavení přírodopisu ve škole, jeho význam a úkoly, didaktická a faktografická složka předmětu, zvláštnosti a vztahy k ostatním předmětům.
4. Přírodopis v RVP. Tvorba školních vzdělávacích programů. Ukázky ŠVP.
5. Obsah přírodopisného vyučování, pojetí, strukturace přírodopisu, analýza učiva.
6. Didaktická transformace vědeckého obsahu biologie do obsahu školního přírodopisu. Rozdíl obsahu biologie jako vědy a obsahu přírodopisu jako učebního předmětu.
7. Zásady, pravidla a principy výuky v přírodopise.
8. Vyučovací formy práce vyučujícího přírodopisu.
9. Význam a funkce vyučovacích metod, třídění metod, možnosti jejich použití v různých fázích výuky.
10. Volba metod výuky vzhledem k cílům výuky.
11. Hodnocení a klasifikace v přírodopisu, diagnostické zásady.
12. Reflexe a hodnocení výuky – význam a základní pojmy
13. Možnosti integrace přírodopisu s ostatními vzdělávacími oblastmi v širším i užším slova smyslu.

Garanti a vyučující

- Garant: doc. PaedDr. Ladislav Podroužek, Ph.D. (100 %).
- Přednášející: doc. PaedDr. Ladislav Podroužek, Ph.D. (100 %), Mgr. Petra Vágnerová (100 %).

Literatura

Doporučená

Chocholoušková, Z., Hajerová Mullerová, L. Didaktika biologie ve vztahu mezi obecnou a oborovou didaktikou. Plzeň, 2019. ISBN 978-80-261-0846-7.

Modelové vzdělávací programy pro základní školy.

Podroužek, Ladislav. Úvod do didaktiky prvouky a přírodovědy pro primární školu. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2003. ISBN 80-86473-45-7.

Froněk, Jiří; Kvasničková, Danuše. V přírodopise nověji: Hrst zkušeností a rad z ověřování alternativního učiva z přírodopisu. Praha: Fortuna, 1993. ISBN 80-7168-032-X.

Altmann, Antonín; Horník, František. Vybrané kapitoly z didaktiky biologie: Určeno pro další vzdělávání učitelů, postgraduální studium. 1. Praha: SPN, 1985.

Vzdělávací program pro gymnázia a SŠ s výukou biologie Standardy pro ZŠ a SŠ.

Přehled didaktiky biologie: studium: Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů 2. stupně ZŠ a SŠ, kurz: Oborová didaktika – biologie / Lenka Pavlasová. - Praha : Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, 2014. - 58 s.: il.; 21 cm. - Vyd.: Univerzita Karlova

Pasch, M., 2005. Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině Vyd. 2., Praha: Portál

Čapek, R., [2017]. Líný učitel: jak učit dobře a efektivně, Praha: Raabe, společně pro kvalitní vzdělávání.

Vinter, V. & Králíček, I., 2016. Začínající učitel biologie, Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Starý, K. & Laufková, V., 2016. Formativní hodnocení ve výuce, Praha: Portál.

Slavík, J. Hodnocení v současné škole: východiska a nové metody pro praxi. 1. vyd. Praha: Portál, 1999. 190 s. Pedagogická praxe.

Časová náročnost

Aktivity	Časová náročnost aktivity [h]
Příprava na souhrnný test [10-40]	10
Příprava na dílčí test [2-20]	20
Celkem	30

Předpoklady

Odborné znalosti – pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že je student před zahájením výuky schopen:

- aplikovat obecně didaktické principy a psychologické zásady do předmětové didaktiky přírodopisu a biologie,
- vysvětlit základních kategorie obecné didaktiky a pedagogiky vzhledem k předmětové didaktice přírodopisu,
- vysvětlit základní kategorie vývojové a pedagogické psychologie vzhledem k předmětové didaktice přírodopisu,
- vysvětlit základních kategorie vývojové a pedagogické psychologie vzhledem k předmětové didaktice přírodopisu.

Odborné dovednosti – pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že student před zahájením výuky dokáže:

- aplikovat základní kategorie obecné didaktiky a pedagogiky do předmětové didaktiky přírodopisu, aplikovat znalosti z vývojové a pedagogické psychologie do předmětové didaktiky přírodopisu,
- aplikovat znalosti z vývojové a pedagogické psychologie do předmětové didaktiky přírodopisu.

Výsledky učení

Odborné znalosti – po absolvování předmětu dokáže student:

- vysvětlit principy a popsat metody práce oborové didaktiky přírodopisu jako vědy,
- nastítnit vývoj přírodopisného vyučování a pochopit jeho koncipování,
- popsat typy koncipování přírodopisného učiva s ohledem na obecné tendence vyučování ve společnosti a specifické tendence biologických oborů,
- popsat principy didaktické transformace a její odraz v základních kurikulárních dokumentech,
- popsat principy a zásady didaktické analýzy učiva,
- vysvětlit základní kategorie procesuální stránky výuky přírodopisu.

Odborné dovednosti – po absolvování předmětu dokáže student:

- aplikovat různé typy koncipování přírodopisného učiva ve výuce,
- didakticky transformovat přírodopisné učivo vzhledem k věkovým zvláštnostem žáků,
- provádět prakticky didaktickou analýzu.

Hodnoticí metody

Odborné znalosti – odborné znalosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnoticími metodami:

- test,
- sebehodnocení,
- vzájemné hodnocení studentů.

Vyučovací metody

Odborné znalosti – pro dosažení odborných znalostí jsou užívány vyučovací metody:

- přednáška s demonstrací,

- přednáška s analýzou videozáznamu,
- přednáška s diskusí,
- přednáška s aktivizací studentů,
- samostatná práce studentů s texty,
- týmová práce na zadaném úkolu.